

че е по-добър музикант... Тука ние гледаме по-разкошно да звучи” [А.М., с. 29]. Подобно виждане е характерно за ценностите в традиционната музика, които поставят верността към наследството над иновацията, местното над чуждото, а в конкретния случай – локалното над индивидуалното.

За разлика от него обаче в други “класации” на гоцеделчевски музиканти изпълнителите от собствения локален стил са поставени по-назад в сравнение с петричките зурнаджии. Първите са по-рядко търсени (за *стари обичаи*), обикновено *се пазарят* вторите: “Петрич, знайме ги тия... Шеин, оня младия Самир. Те свирят, нали, по-майсторско, по-съвременно от наште зурни. И това момче Самир е много добър. Даже го канят и в нашия край почти те си свирят. Като има по-стари такива, където ще правят обичай, си фащат наште зурнаджии. Обаче ако има по-така младежка сватба, за майсторлък ще ги фащаме тия” [С.М., с. 22].

Дарбата, уникалните особености на майстора свирач в музикантското знание са свързани не само с техниката, а и с мисленето. Запитан за разликата в стила на *майстора* и този на “редовия” музикант, Самир Куртов посочва с жест главата: “Имам по-голям нюх, за да мога да изпълнявам такива неща... Природно, обаче ми се отдава... Това си е дарба” [С.К., 10/2001, с. 56].

РЕПЕРТОАР

Обща характеристика на зурнаджийския репертоар

В съвременния репертоар на зурнаджиите от Югозападна България е акумулиран богат и разнообразен музикален опит: от наследената вековна обредна музика, през диалектната, езиково конкретизирана и специфична празнична музика, до реалността и перспективите на модерната музика от днешния ден. Зурнаджийският музикален репертоар е явление, при което се случват непрекъснато промени, развитие, обновление, прегрупиране. Независимо от тази динамика, в репертоара на зурнаджиите могат да се открият определени устойчиви вътрешни връзки и състояния. Тази стабилност позволява зурнаджийският масив от музикални текстове да бъде разпределен в различни групи според прилагането на избран от изследователя абстрактен класификатор. Веднага трябва да се подчертае, че намерението да се представи в пълнота (групиран или не) зурнаджийския музикален репертоар, е практически неизчерпаема задача. Независимо от това, могат да се очертаят няколко сфери, в които се обособява, разгръща и развива музикалният репертоар на *свирците*. Като класификатор на многобройните артефакти, съставлящи набора от разучени и изпълнявани инструментални пиеси, могат да се приложат категории, свързващи го с историческо, географско, културно или етноконфесионално пространство на функциониране. По този начин зурнаджийският репертоар може да бъде сегментиран исторически – традиционен и съвременен; географски – Петрички, Разложки и Гоцеделчевски; етноконфесионално – български, ромски, турски, на българите мюсюлмани; функционално – обреден, празничен, в условията на фолклоризъм като модернизация на традицията.

Стара и нова музика

Ведна от горепосочените сфери репертоарните продукти на зурнаджийската музика